

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภายใต้บรรยากาศการล่มสลายของระบอบคอมมิวนิสต์โซเวียตและยุโรปตะวันออก รวมทั้งการแพร่ขยายอิทธิพลของลัทธิอุดมการณ์เสรีประชาธิปไตยเชิงบริโภคนิยมของตะวันตกไปทั่วโลก โดยผ่านกระแสสื่อมวลชนของยุคข้อมูลข่าวสารอันทรงพลัง จากการกระตุ้นชั้นนำของสื่อเสรีข้ามชาติของโลกทุนนิยม ในที่สุด พลังการเมืองแบบประชาธิปไตยก็แทรกซึมเข้าไปครอบงำโลกมากขึ้น สหรัฐอเมริกาในฐานะที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้นำของค่ายประชาธิปไตยถึงกับประกาศนโยบายการจัด “ระเบียบโลกใหม่” (New World Order) ในสมัยของประธานาธิบดีจอร์จ บุช โดยมุ่งเน้นส่งเสริมผลักดันมาตรการสำคัญ 4 ประการ คือ ประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการค้าเสรี โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อการเสริมสร้างระบบการเมืองประชาธิปไตยไปทั่วโลก

หากจะวิเคราะห์มูลเหตุเบื้องหลังการผลักดันให้เกิดประชาธิปไตยขึ้นทั่วโลกของฝ่ายโลกเสรีกันแล้ว ก็คงพบว่าผลประโยชน์สำคัญอยู่ที่การทำให้ประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาหันมายอมรับกติกาของโลกเสรีนั่นเอง เมื่อประเทศต่าง ๆ มีระบบที่มีกฎเกณฑ์แน่ชัดภายใต้กรอบของกฎหมายอันเป็นสากล ก็ย่อมจะเอื้ออำนวยต่อการเข้าไปติดต่อสัมพันธ์และทำธุรกิจการค้าด้วยอย่างมีหลักประกัน

ประเทศเสรีประชาธิปไตยตะวันตกและบรรดาเหล่าบรรษัทข้ามชาติต่างสำนึกดีว่า หากเข้าไปลงทุนในประเทศที่มีระบบอำนาจนิยมอาจเกิดความไม่แน่นอนกระทบผลประโยชน์ได้ เช่น อาจมีการออกกฎหมายหรือมาตรการต่าง ๆ ที่ทำให้ต้องเสียหายต่อธุรกิจ กระทั่งอาจถึงขั้นถูกยึดกิจการการค้าไปก็เป็นได้ โดยที่ฝ่ายตนไม่มีโอกาสอาศัยกระบวนการขั้นตอนตามกฎหมายแบบประชาธิปไตยในการต่อรองหรือผลักดันแต่อย่างใด หรือแม้แต่การปฏิเสธความรับผิดชอบหรือขอใช้ภาระผูกพันหรือหนี้สินที่เคยมีต่อกันในอดีตก็อาจเป็นได้เช่นกัน ยิ่งในยุคโลกาภิวัตน์ด้วยแล้ว การลงทุนข้ามชาติยิ่งมีมูลค่าสูงและขอบเขตกว้างขวางยิ่งขึ้นไปอีก ซึ่งระบอบประชาธิปไตยเสรีย่อมจะสอดคล้องกับผลประโยชน์ดังกล่าวมากที่สุด

หลักการสำคัญที่โลกเสรีตะวันตกสนับสนุนกระทั่งได้รับการยอมรับ เป็นแผนพัฒนาขององค์การสหประชาชาติ (United Nations Development Plan – UNDP) ในปี พ.ศ. 2538 ซึ่งต่อมา

หลายประเทศต่างยึดถือกันเป็นหลักการปกครองที่ดี หรือ “ธรรมรัฐ” หรือ “ธรรมาภิบาล” สำหรับชี้้นำการปกครองและการจัดการพัฒนาที่ดีมีประสิทธิภาพและความเป็นสากลนั้น มีหลักการสำคัญ 7 ประการดังนี้ คือ

1. ประชาชนจะต้องยอมรับในความชอบธรรมของรัฐบาล (Legitimacy) และรัฐบาลจะต้องมีความรับผิดชอบขึ้นต่อประชาชนในกิจการที่ได้กระทำลงไป (Accountability)
2. ประชาชนจะต้องมีอิสระภาพในการรวมกลุ่มและในการมีส่วนร่วม (Freedom of Association and participation)
3. จะต้องมีการอบแห่งกฎหมายที่ชัดเจนและเป็นระบบ ซึ่งก่อให้เกิดสภาวะที่มั่นคงเป็นหลักประกันต่อชีวิตและการทำงานของพลเมือง และเป็นสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อผู้ประกอบการและเกษตรกร กฎหมายจะต้องปฏิบัติต่อประชาชนอย่างเสมอหน้ากัน ทั้งนี้โดยกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ จะต้องเปิดเผยเป็นที่รู้จักล่วงหน้า กฎหมายจะต้องมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด มีวิธีการที่ประกันการบังคับใช้กฎหมาย การตัดสินใจที่ขัดแย้งจะต้องเป็นการตัดสินใจที่ผูกพัน และกระทำโดยฝ่ายตุลาการที่เป็นอิสระและเป็นที่ยอมรับ และจะต้องมีกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ได้เมื่อหมดประโยชน์ใช้สอย
4. ระบบราชการจะต้องรับผิดชอบต่อการดำเนินกิจการต่าง ๆ (Bureaucratic Accountability) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการงบประมาณของรัฐ ซึ่งจะต้องมีการควบคุมติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของรัฐ และบุคลากรของรัฐไม่ให้ใช้ทรัพยากรโดยมิชอบ ทั้งนี้จะต้องมีความโปร่งใส (Transparency) ในการปฏิบัติราชการทุกระดับ
5. จะต้องมีการเปิดเผยข่าวสารที่น่าเชื่อถือ โดยรัฐบาลจะต้องเปิดให้ประชาชนได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะด้านรายได้ประชาชาติ ดุลชำระเงิน สภาพการจ้างงานและดัชนีค่าครองชีพ เป็นต้น
6. จะต้องมีการบริหารภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
7. จะต้องมีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างรัฐบาลกับองค์กรของประชาสังคม ซึ่งหมายถึง องค์กรชุมชน ได้แก่ องค์กรประชาชน และองค์กรเอกชนอาสาสมัคร

(นฤมิตร สอดสุข, 2542)

ต่อมาในปี พ.ศ.2540 ได้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจขึ้นทั่วโลก ส่งผลกระทบอย่างรุนแรง และสร้างความเสียหายอย่างใหญ่หลวงต่อประชาชนและสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทย สาเหตุแห่งความล้มเหลวทางเศรษฐกิจเกิดขึ้นทั้งจากการดำเนินนโยบายด้านมหภาคที่ผิดพลาด ความอ่อนแอในระบบ

การเงินของประเทศ ภาวะเศรษฐกิจฟองสบู่ในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์ และอีกสาเหตุหนึ่งที่สำคัญ คือ การทุจริตคอร์รัปชันในภาคธุรกิจ

จากงานวิจัยของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ระบุว่าปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในภาคธุรกิจ เกิดจากการที่กรรมการบริษัทหรือผู้บริหารใช้อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าผลประโยชน์ของบริษัท ซึ่งผู้ถือหุ้นทุกรายเป็นเจ้าของ เป็นปัญหาที่รุนแรงที่สุด เพราะนอกจากเป็นการฉ้อโกงผู้ถือหุ้นแล้ว ยังเป็นการบั่นทอนศักยภาพของบริษัทอีกด้วย โดยมีวิธีการต่าง ๆ เช่น

- การปล่อยเงินกู้แก่คนรู้จัก (Connected Lending)

การคอร์รัปชันดังกล่าวมีหลายรูปแบบ เช่น การปล่อยเงินกู้แก่คนรู้จักโดยไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน หรือที่เรียกว่า “Clean Loan” การปล่อยกู้ดังกล่าวมีเพียงการค้ำประกันโดยบุคคล ซึ่งถือได้ว่าเป็นการดำเนินธุรกิจที่ไม่รอบคอบ และมีความเสี่ยงสูง เพราะในกรณีที่ลูกหนี้เบี้ยวหนี้ เจ้าหนี้ที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันจะเสียเปรียบเจ้าหนี้ที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน มีความเสี่ยงต่อหนี้เสียค่อนข้างสูง แม้การทำ Clean Loan จะไม่ผิดกฎหมายแต่ก็ถือได้ว่าเป็นการดำเนินธุรกิจที่ไม่รอบคอบและมีความเสี่ยงสูง

ซึ่งก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ สถาบันการเงินไทยมีการปล่อยกู้ในลักษณะดังกล่าวอย่างมาก ส่งผลให้เกิดปัญหาหนี้เสียอย่างรุนแรงในระบบการเงินไทย นอกจากนี้แล้วการปล่อยเงินกู้โดยอาศัยความคุ้นเคย ทำให้ธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่ในประเทศไทยไม่มีการพัฒนาประสิทธิภาพในการประเมินโครงการเท่าที่ควร ปัญหาของการขาดหลักวิธีในการปล่อยเงินกู้ที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ระบบการเงินในประเทศไทยอ่อนแอ

- การถ่ายโอนกำไรระหว่างบริษัท (Siphoning of Company's Fund) เป็นการคอร์รัปชันที่แพร่หลายในภาคธุรกิจอีกรูปแบบหนึ่ง โดยทั่วไปแล้วเป็นการถ่ายโอนกำไรจากบริษัทที่มีผู้ร่วมทุนหรือผู้ถือหุ้นหลายราย ไปยังบริษัทที่ผู้ถือหุ้นรายใหญ่เป็นเจ้าของแต่ผู้เดียว ทำให้ไม่ต้องแบ่งปันผลกำไรให้แก่ผู้ร่วมทุนหรือผู้ถือหุ้นรายอื่น ๆ สุดท้ายแล้วผู้ประกอบการต่างชาติก็ต้องถอนทุน ส่งผลให้ต้องปิดโรงงานทำให้พนักงานหลายร้อยคนต้องได้รับความเดือดร้อน การกระทำดังกล่าวเป็นการหลอกลวงนักลงทุนต่างชาติ และเป็นการทำลายแหล่งรายได้ของพนักงานหลายร้อยคน การคอร์รัปชันรูปแบบนี้ยังทำลายภาพลักษณ์ของประเทศอีกด้วย

- การใช้ข้อมูลภายในเพื่อผลประโยชน์ทางการค้ากำไร (Insider Trading) โดยก่อนที่สถาบันการเงินหลายแห่งจะประสบปัญหาขาดทุนหรือหนี้เสีย ผู้ถือหุ้นรายใหญ่พากันเทขายหุ้นอย่างมาก โดยที่ผู้ถือหุ้นรายย่อยไม่รู้ตัว เมื่อมีการลดทุนของบริษัทส่งผลให้มูลค่าของหุ้นเกือบเป็นศูนย์
- การแสวงหากำไรส่วนตัว ไม่ว่าจะเป็นการอนุมัติให้ผลตอบแทนที่สูงเกินควรแก่กรรมการ โดยไม่สอดคล้องกับผลงาน การนำผลงานจากการดำเนินธุรกิจไปลงทุนในธุรกิจที่ผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือกรรมการมีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง หรือการค้ากำไรกับบริษัทโดยการซื้อถูกขายแพง

(หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ วันที่ 27 มิถุนายน 2546)

จากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ทำให้ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนต่างตระหนักถึงความสำคัญของการกำกับดูแลกิจการที่ดี หรือ “บรรษัทภิบาล” มากขึ้น ทั้งนี้เพราะหลักการของบรรษัทภิบาล เป็นหลักการจัดการบริหารที่ดี ยึดถือความโปร่งใส เปิดเผยม ตรวจสอบได้ และเป็นธรรมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีคณะกรรมการบริษัทเป็นผู้กำกับการดำเนินงานของฝ่ายบริหารให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

อันที่จริงแล้ว แนวคิดธรรมาภิบาล ธรรมรัฐ การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นวาทกรรมทางการเมืองที่องค์กรเหนือรัฐ คือ ธนาคารโลก ได้นำเสนอหยิบยื่นให้กลุ่มประเทศที่ 3 (ประเทศลูกหนี้) นับแต่ปลายคริสต์ศักราช 1980 เป็นต้นมา เพราะเล็งเห็นความไม่ได้มาตรฐานสากลในการบริหารบ้านเมืองของกลุ่มประเทศดังกล่าว อันเนื่องมาจากความไร้ประสิทธิภาพและการคอร์รัปชันของรัฐบาล โดยเฉพาะกลุ่มประเทศในแถบลาตินอเมริกาและแอฟริกาที่ส่งผลกระทบต่อภาระหนี้เงินกู้จากธนาคารโลกเป็นสำคัญ โดยให้คำนิยามความหมาย ธรรมมาภิบาล ว่า ลักษณะและวิถีทางของการใช้อำนาจรัฐได้ถูกใช้ในการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อการพัฒนา ในขณะที่ Commission on Global Governance ได้ให้คำนิยามไว้ในเอกสาร Our Global Neighborhood ว่า หมายถึง ผลลัพธ์ของการจัดการกิจกรรมซึ่งบุคคลและสถาบันทั้งในภาครัฐและเอกชนมีผลประโยชน์ ได้กระทำในหลายทาง มีลักษณะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจนำไปสู่การผสมผสานผลประโยชน์ที่หลากหลายและขัดแย้งกันได้ โดยการร่วมมือกันจัดการในเรื่องนั้น

สำหรับประเทศไทย จากการที่ได้กู้ยืมเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF-International Monetary Fund) เพื่อช่วยพยุงภาวะเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ทำให้แนวคิดธรรมาภิบาล ได้ถูกนำเข้ามาผ่านทางกองทุนการเงินฯ

“หลักธรรมาภิบาลเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับประเทศในทุกระดับของการพัฒนา วิธีการของเราก็คือการเน้นหลักเกณฑ์ของธรรมาภิบาลซึ่งสัมพันธ์อย่างมากกับนโยบายการดูแลเศรษฐกิจมหภาค กล่าวคือ ความโปร่งใสของการชี้แจงรายการบัญชีของรัฐบาล การบริหารจัดการทรัพยากรสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ ความยั่งยืนและโปร่งใสของธุรกิจและการควบคุมสภาวะแวดล้อมสำหรับกิจกรรมของส่วนเอกชน” (มิเชล แคมเดสซ์ – IMF Managing Director, 2 กรกฎาคม 2540)

นักคิด นักวิชาการของไทย ได้ร่วมกันเปิดเวทีความคิดถกแถลงและตีความ ภายใต้กระแสธรรมรัฐแห่งชาติในช่วงปี พ.ศ.2540 เป็นต้นมา ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544) โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประชาธิปไตย ได้อาศัยหลักคิดดังกล่าวเป็นแนวทางสำคัญ ในการประยุกต์ใช้ยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาสังคมไทยให้มีความเข้มแข็งมากกว่าที่เป็นอยู่ โดยเฉพาะการเน้นสิทธิเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาประสิทธิภาพของรัฐและระบบราชการให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้ (ณรงค์เดช นวมิธี, 2543)

รัฐบาลได้ให้สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยให้คำปรึกษาในการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เพื่อเป็นส่วนช่วยให้ประเทศไทยสามารถฟันฝ่าพันวิฤตทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างรวดเร็ว โดยสำนักงาน ก.พ. ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเป็นวาระแห่งชาติ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ประชุมเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2542 ลงมติเห็นชอบวาระแห่งชาติ และออกเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่ง กำหนดแผนโครงการ เพื่อปรับปรุงงานในความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า และให้สำนักงาน ก.พ.รวบรวมและประเมินผลเพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป (ดร.ประสิทธิ์ ดำรงชัย, 2543)

บรรษัทภิบาล ก็คือ ธรรมาภิบาล ที่ใช้ในการบริหารองค์กรธุรกิจ

การดำเนินธุรกิจตามหลักบรรษัทภิบาล จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน เพื่อป้องกันความเสี่ยงหรือปัญหาทุจริตที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งเสริมสร้างความเชื่อมั่น ศรัทธา และคุณค่าแก่ธุรกิจ ดังจะเห็นได้จากผลการสำรวจของ CLSA ในปี 2000 ซึ่งได้สำรวจและจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการด้วยวิธีการคัดเลือกบริษัทที่อยู่ในตลาดขนาดใหญ่ 115 บริษัท ใน 25 ประเทศ พบว่าหุ้นของบริษัทที่ดำเนินธุรกิจตามหลักบรรษัทภิบาลให้ผลตอบแทนสูงกว่า กล่าวคือ หุ้นของบริษัทที่มีระดับบรรษัทภิบาลที่ดี 30 อันดับแรก ให้ผลตอบแทนสูงถึงประมาณ ร้อยละ 370 ขณะที่บริษัทที่มีระดับบรรษัทภิบาลอยู่ใน 30 อันดับสุดท้าย ให้ผลตอบแทนประมาณร้อยละ 113 เท่านั้น นอกจากนี้

นักลงทุนจากต่างประเทศ ทั้งประเภทบุคคลและประเภทสถาบัน จะพิจารณาระดับการกำกับดูแลกิจการที่ดีของกิจการต่าง ๆ ก่อนตัดสินใจลงทุน

ประเทศไทยยังมีระดับคะแนนบรรษัทภิบาลค่อนข้างต่ำ ทั้งจากการศึกษาเปรียบเทียบระดับการดำเนินธุรกิจตามหลักบรรษัทภิบาลของเอเชีย โดยบริษัท Mc Kinsey พบว่าระดับคะแนนบรรษัทภิบาลของไทยต่ำกว่าประเทศเกาหลี มาเลเซีย และไต้หวัน และจากการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของหลายประเทศทั่วโลก โดย International Institute for Management and Development (IMD) ประจำปี 2002 ในส่วนของกิจกรรมการทำงาน ปรากฏว่าประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 37 จากประเทศทั้งหมด 47 ประเทศ ติดกลุ่มรั้งท้ายในภูมิภาคอาเซียน มีมาตรฐานเท่ากับอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ ซึ่งหากปล่อยให้เป็นอย่างนี้ต่อไป เงินทุนจากต่างประเทศก็มีแนวโน้มที่จะไหลไปประเทศอื่นมากกว่าที่จะเข้ามาในไทย

ในภาคธุรกิจไทย คำว่า “บรรษัทภิบาล” เริ่มเป็นที่กล่าวขานและรู้จักแพร่หลายมากขึ้น เมื่อสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย อันเป็นสมาคมที่จัดตั้งขึ้นโดยผู้ที่มีประสบการณ์ทางด้านการตรวจสอบภายในด้านข้าราชการและเอกชน ได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม เผยแพร่ และให้ความรู้แก่สาธารณชนทั้งด้านหลักการปฏิบัติและหลักการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการประกวดการปฏิบัติอันเป็นเลิศเชิงบรรษัทภิบาลขึ้นเป็นครั้งแรก ในปี 2542 โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการบริหารจัดการเชิงบรรษัทภิบาล
  - เพื่อเรียกความเชื่อมั่นจากนักลงทุนทั่วโลกกลับคืนมาสู่ประเทศไทย
  - เพื่อเพิ่มคุณค่าในองค์กรของบริษัทต่าง ๆ อย่างยั่งยืนในระยะยาว
- ซึ่งองค์กรที่มีระบบบริหารที่ถูกหลักบรรษัทภิบาลสากล ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้
1. ยึดหลักความถูกต้องในการปฏิบัติภาระหน้าที่ (Responsibility)
  2. มีความรับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจและการกระทำของตน (Accountability)
  3. ปฏิบัติต่อทุกฝ่ายอย่างเสมอภาคและยุติธรรม (Equitable Treatment)
  4. มีความโปร่งใสและเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา (Transparent Disclosure)
  5. มุ่งสร้างคุณค่าของธุรกิจในระยะยาวแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Long-term Value-added Creation to Stakeholders)
  6. มุ่งส่งเสริมหลักการบริหารอันเป็นเลิศในองค์กร (Promotion of Best Practices)

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยก็ได้สนับสนุนให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ นำแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีมาใช้ในการบริหารองค์กร เพราะตระหนักดีว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ในหลาย ๆ ด้าน เช่น มีระบบควบคุมภายในที่ดีขึ้น และมีระบบการจัดการแบบมีอาชีพที่มี

ประสิทธิภาพมากขึ้น มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ ซึ่งจะช่วยสร้างศรัทธาภาพในการดึงดูดเงินทุนจากแหล่งเงินทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

บรรษัทภิบาลได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น เมื่อรัฐบาลได้กำหนดให้ปี 2545 เป็น “ปีแห่งการกำกับดูแลกิจการที่ดี” โดยกำหนดเป็นวาระสำคัญระดับประเทศ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการบรรษัทภิบาลแห่งชาติในเดือนกุมภาพันธ์ 2545 ประกอบด้วยผู้นำองค์กรทั้งในภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นแกนกลางในการผลักดันให้เกิดการยกระดับบรรษัทภิบาลของประเทศไทยอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ทั้งนี้ คณะกรรมการบรรษัทภิบาลแห่งชาติ ได้มีแผนการดำเนินงานด้าน บรรษัทภิบาล ตลอดปี 2545 โดยมีเนื้อหาเพื่อสนับสนุนการบริหารงานตามแนวคิดบรรษัทภิบาล นอกจากนี้หน่วยงานต่าง ๆ ภาครัฐ ยังเชื่อประโยชน์ให้กับบริษัทที่ใช้หลักการกำกับดูแลที่ดีในการบริหารงาน เช่น ให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ ลดหย่อนค่าธรรมเนียมรายปีร้อยละ 50 ในแต่ละปีให้กับบริษัทจดทะเบียนที่มีการจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการที่ดี เป็นเวลา 2 ปีติดต่อกัน ให้สำนักงาน ก.ล.ต. ลดหย่อนค่าธรรมเนียมการเสนอขายหลักทรัพย์ และให้ช่องบริการด่วน (Fast track) ในการระดมทุนสำหรับบริษัทที่มี การจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการที่ดี ให้กรมสรรพากรให้ช่องบริการด่วนในการคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานอื่น ๆ รวมทั้งสถาบันทางธุรกิจ เช่น หอการค้าไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ได้ร่วมส่งเสริมให้ภาคธุรกิจปฏิบัติตามหลักการดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยความเชื่อมั่นว่าหลักบรรษัทภิบาลจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจ ช่วยให้บริการได้รับการยอมรับมากขึ้นทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยหอการค้าไทย ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจรรยาบรรณ ตามคำริขอ ดร.อาชว์ เตาลานนท์ ประธานกรรมการหอการค้าไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาภาคธุรกิจให้มีความโปร่งใส เป็นที่เชื่อมั่นของสังคม ซึ่งหอการค้าไทยในฐานะที่เป็นตัวแทนของภาคเอกชนแสดงเจตนาอย่างชัดเจนที่จะยกระดับคุณภาพมาตรฐานในการดำเนินธุรกิจ และสร้างความเป็นธรรมให้กับสังคม (ดุสิต นนทะนาคร, ก.ค.2545)

ภาคธุรกิจไทยอาจไม่สามารถพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป หากกรรมการและผู้บริหารยังไม่เล็งเห็นถึงความสำคัญของการดำเนินธุรกิจตามหลักบรรษัทภิบาล กล่าวกันว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจจะไม่รุนแรงอย่างที่ผ่านมา หากองค์กรต่าง ๆ ดำเนินธุรกิจตามหลักบรรษัทภิบาล และหากกรรมการและผู้บริหารยังไม่เล็งเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของบรรษัทภิบาล ภาคธุรกิจไทยอาจไม่สามารถพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

อนึ่ง หลักการบรรษัทภิบาล นับได้ว่าเป็นความรู้ใหม่ ความรู้ความเข้าใจของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารของภาคธุรกิจที่ต้องนำหลักการนี้ไปใช้ปฏิบัติ อาจจะยังไม่สมบูรณ์นัก จึงนับว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างยิ่งของหน่วยงานที่รับผิดชอบของภาครัฐบาล สถาบันภาคธุรกิจต่าง ๆ ในอันที่จะช่วยกันเผยแพร่แนวกรรมนี้ไปยังบริษัทต่าง ๆ เพื่อสร้างจิตสำนึกในการดำเนินธุรกิจตามหลักบรรษัทภิบาลต่อไป ซึ่งการที่ประชาชนและสังคมจะยอมรับหรือไม่นั้น นอกจากตัวของหลักการบรรษัทภิบาลเองแล้ว ยังต้องขึ้นอยู่กับบริบทในสังคมอื่น ๆ อีก เช่น วัฒนธรรมไทย จรรยาบรรณและความตั้งใจจริงของผู้ประกอบการ เป็นต้น

สำหรับบริษัทต่าง ๆ ซึ่งได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดการปฏิบัติอันเป็นเลิศเชิงบรรษัทภิบาลประจำปี 2542 - 2544 จากสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแล้วนั้น ต่างได้ทำการสื่อความหมายในอันที่จะบอกกล่าวประกาศถึงรางวัลที่ตนได้รับออกไปสู่สาธารณชนส่วนจะทำกา รสื่อสารได้มากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับเงินทุนของแต่ละบริษัท

บริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) บริษัทหลักของ “เครือซิเมนต์ไทย” ซึ่งเป็นกลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมที่ประวัติยาวนานที่สุดและใหญ่ที่สุดในประเทศไทย เป็นบริษัทที่ได้รับรางวัลจากการประกวดการปฏิบัติอันเป็นเลิศเชิงบรรษัทภิบาล ปี 2542 จากสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย ประเภทบริษัทมหาชนที่มียอดขายหรือรายรับมากกว่าปีละ 500 ล้านบาท และมีสินทรัพย์รวมมากกว่า 2,000 ล้านบาทขึ้นไป โดยมีการใช้งบประมาณในการสื่อสารเพื่อสร้างภาพลักษณ์ด้านความเป็น “บรรษัทภิบาล” เป็นจำนวนมากและต่อเนื่อง

“... เครือซิเมนต์ไทยดำเนินธุรกิจตามหลักบรรษัทภิบาลที่ดี ทั้งทั้งองค์กรอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน และเชื่อมั่นว่าหลักการบรรษัทภิบาลซึ่งเน้นการกำกับดูแลโดยคณะกรรมการบริษัท เพื่อให้องค์กรธุรกิจดำเนินงานอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นธรรมต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย จะส่งผลดีต่อความเจริญเติบโตขององค์กร และในระยะยาวจะเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจของประเทศไทย เครือฯ จึงมุ่งมั่นรณรงค์เผยแพร่แนวคิดบรรษัทภิบาลอย่างจริงจังต่อเนื่องรวมทั้งพยายามส่งเสริมและผลักดันให้องค์กรธุรกิจในประเทศไทยเข้าใจหลักการและเล็งเห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการดำเนินธุรกิจตามหลักบรรษัทภิบาลที่ดีด้วย...” (เชาวน์ ฅศลวันต์ ประธานกรรมการ, ชุมพล ฅ ล้ำเลียง กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน), มีนาคม 2545)

“หลักบรรษัทภิบาลเป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจและบริหารองค์กรซึ่งนับวันจะเป็นที่ยอมรับและนิยมแพร่หลายมากขึ้น ตามหลักการนี้คณะกรรมการบริษัทฯ มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ในการกำกับดูแลองค์กรให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อที่มีต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งภายในองค์กรภายนอกองค์กร และสังคมโดยรวม โดยเน้นการบริหารงานที่เป็นธรรม มีความโปร่งใส เปิดเผยข้อมูล

อย่างเพียงพอ สามารถตรวจสอบได้ รวมถึงการพิทักษ์สิทธิ ลดความเสี่ยง ดูแลผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ

เครือข่ายเมเนจไทยมุ่งมั่นดำเนินธุรกิจตามหลักบรรษัทภิบาลอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม และพยายามชี้้นำให้ธุรกิจต่าง ๆ ในประเทศไทยเล็งเห็นถึงคุณประโยชน์ของหลักการดังกล่าว แต่เนื่องจากแนวคิดเรื่องบรรษัทภิบาลนี้ยังเป็นเรื่องใหม่ของสังคมไทย มีคนไม่มากนักที่เข้าใจองค์แท่งถึงความหมายว่าคืออะไรและมีประโยชน์อย่างไรทั้งกับตนเองและสังคมส่วนรวม เครือฯ จึงแสวงหาวิธีเผยแพร่อธิบายแนวคิดนี้ให้สังคมเข้าใจ เห็นถึงคุณค่าและความสำคัญ เกิดการยอมรับ และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเต็มใจในที่สุด

เครือข่ายฯ ได้รณรงค์ในเรื่องนี้หลายรูปแบบอย่างต่อเนื่อง เริ่มด้วยการเผยแพร่ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักการบรรษัทภิบาล ผ่านสารคดีสั้นทางวิทยุตั้งแต่ปี 2543 ติดตามด้วยสื่ออื่น ๆ อาทิ ภาพยนตร์โฆษณาทางโทรทัศน์ ชุด “บรรษัทภิบาล” การออกสปอตโฆษณาทางวิทยุ การจัดรายการสารคดีสั้นทางโทรทัศน์ประกอบละครจำลองภาพเหตุการณ์เกี่ยวกับหลักบรรษัทภิบาล เพื่อให้เห็นภาพการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น การจัดทำคู่มือปฏิบัติตามหลักบรรษัทภิบาล รวมถึงการส่งผู้ทรงคุณวุฒิไปบรรยายตามสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งทุกกิจกรรมสามารถสร้างความสนใจในแนวคิดบรรษัทภิบาลได้เป็นอย่างดี ทั้งกลุ่มผู้นำความคิด ผู้บริหาร พนักงาน ทั้งองค์กรเอกชนและรัฐบาล ตลอดจนนิสิตนักศึกษา

นอกจากการรณรงค์โดยตรงแล้ว สื่อต่าง ๆ ของเครือทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์ วารสาร สิ่งพิมพ์ กิจกรรมเสริมสร้างสังคม และชิ้นงานโฆษณาทางสื่อสิ่งพิมพ์ ล้วนพยายามสอดแทรกสาระและกระตุ้นให้สังคมตระหนักถึงความสำคัญของการกำกับดูแลองค์กรตามแนวคิดบรรษัทภิบาลทั้งสิ้น

เครือข่ายเมเนจไทยมีนโยบายที่จะยังคงเผยแพร่ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับแนวคิดบรรษัทภิบาลต่อไปอย่างต่อเนื่อง และจะพยายามกระตุ้นและผลักดันให้เกิดการนำไปใช้จริงอย่างไม่หยุดยั้ง เพราะเครือข่ายฯ เชื่อมั่นว่าการกำกับดูแลองค์กรตามหลักบรรษัทภิบาลจะช่วยเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน เสริมคุณค่า สร้างความเข้มแข็ง และเพิ่มประสิทธิภาพให้กับองค์กร ซึ่งถ้าทุกองค์กรธุรกิจในประเทศตระหนักถึงคุณประโยชน์และร่วมกันนำแนวคิดนี้ไปใช้กำกับดูแลองค์กรของตน ก็จะสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนต่างประเทศ และสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม อันจะนำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรืองอย่างถาวรให้กับประเทศในที่สุด” (คอลัมน์เครือข่ายเมเนจไทยกับการส่งเสริมองค์กรธุรกิจ สร้างจิตสำนึกบรรษัทภิบาล, รายงานประจำปี 2544 เครือข่ายเมเนจไทย)

จากการที่บริษัทปูนซิเมนต์ไทยจำกัด (มหาชน) ได้ให้ความสนใจในการสื่อสารเรื่องบรรษัทภิบาลซึ่งเป็นเสมือนมาตรฐานใหม่ที่สร้างความน่าเชื่อถือให้กับธุรกิจในปัจจุบันอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จึงปราศจากข้อสงสัยว่าหลักการบรรษัทภิบาลน่าจะมีความสำคัญอย่างยิ่งยวด ผ่านวาทกรรมจำนวนมาก ได้แก่ ภาพยนตร์โฆษณา เรื่อง “บรรษัทภิบาล” ความยาว 60 วินาที และ Cut-down 45 วินาที ภาพยนตร์โฆษณา เรื่อง “มิตรภาพ” ความยาว 90 วินาทีและ Cut-down 60 วินาที รายการสารคดีทางโทรทัศน์ จำนวน 66 ตอน รายการสารคดีทางวิทยุ ความยาว 2 นาที จำนวน 96 ตอน และความยาว 1 นาที จำนวน 30 ตอน โฆษณาทางวิทยุ เป็นต้น

ทั้งนี้ ทางปูนซิเมนต์ไทยเองได้มีการทำวิจัยเกี่ยวกับ “ความรู้ความเข้าใจในการบริหารองค์กรตามหลักบรรษัทภิบาลของนักธุรกิจไทย” ปี 2545 โดยนางมัทนา เหลืองนาคทองดี ผู้อำนวยการสำนักงานสื่อสารองค์กร บริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ได้สอบถามผู้บริหารจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ จำนวน 210 คน ซึ่งเป็นผู้บริหารระดับกลาง 103 คน และผู้บริหารระดับสูง 107 คน พบว่า

ผู้บริหารระดับสูง มีระดับความรู้ความเข้าใจในเรื่องบรรษัทภิบาล มากกว่าผู้บริหารระดับกลาง แต่ผู้บริหารทั้ง 2 ระดับประเมินตนเองว่ามีความรู้ในเรื่องดังกล่าวไม่มากนัก แต่มีผู้บริหารถึง 8 ใน 10 ที่สามารถระบุชื่อของบริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ว่าเป็นองค์กรดีเด่นด้านบรรษัทภิบาล ซึ่งผลการวิจัยระบุว่าเหตุผลหนึ่งน่าจะมาจากการที่บริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ได้ดำเนินกิจกรรมการสื่อสารเรื่องหลักการบรรษัทภิบาลอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2543

ส่วนในกลุ่มพนักงานเครือซิเมนต์ไทยนั้น เดือนมกราคมปี 2544 สำนักงานประชาสัมพันธ์บริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ได้สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเรื่องบรรษัทภิบาลของปูนซิเมนต์ไทยจากสื่อต่าง ๆ ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 126 คน พบว่า

ร้อยละ 74 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ทราบว่าเครือฯ ได้รับรางวัลบรรษัทภิบาล แต่มีผู้ตอบปี พ.ศ. ที่ได้รับถูกต้องเพียงร้อยละ 39

ร้อยละ 94 เคยเห็นภาพยนตร์โฆษณา ชุด “บรรษัทภิบาล” ของเครือฯ ทางสถานีโทรทัศน์ โดยส่วนใหญ่เห็นว่า เนื้อหามีความชัดเจน ดูแล้วเข้าใจในระดับปานกลาง ภาพสวยงาม เสียงโฆษกและดนตรีประกอบน่าสนใจ และมีความถี่ในการออกอากาศเหมาะสม ในขณะที่ร้อยละ 73 ไม่เคยฟัง รายการ “ร่วมคิด ร่วมสร้าง บรรษัทภิบาลไทย” จากสถานีวิทยุ

ร้อยละ 60 เห็นว่าความถี่ในการเผยแพร่ข้อมูลเรื่องบรรษัทภิบาลในช่วงที่ผ่านมา น้อยเกินไป และร้อยละ 89 เห็นว่า ในปี 2544 ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับบรรษัทภิบาลต่อไป โดยเหตุผลควรมีต่อ คือ เพื่อสร้างความเข้าใจและจิตสำนึกร่วมกันของพนักงานซึ่งจะนำไปสู่การทุ่มเทปฏิบัติงาน

เพื่อบริษัทยิ่งขึ้น เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของบริษัทอย่างต่อเนื่อง ช่วยสร้างความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย อีกทั้งเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี และกระตุ้นให้ธุรกิจต่างๆ ในประเทศยึดมั่นหลักการบรรษัทภิบาล จนกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กร

จากผลการวิจัยทั้งสองนั้น สามารถสรุปได้ว่าการสื่อสารด้านบรรษัทภิบาลของเครือซิเมนต์ไทยทั้งการสื่อสารภายนอกให้กับกลุ่มเป้าหมายโดยตรงซึ่งได้แก่ผู้บริหาร และกลุ่มเป้าหมายภายในบริษัทซึ่งก็คือพนักงานนั้นได้รับความสำเร็จพอสมควร การสื่อสารภายนอกซึ่งเป็นการสร้างวาทกรรมผ่านสื่อมวลชนนั้นมีเนื้อหาอยู่จำนวนมาก ดังนั้น เพื่อให้สามารถเข้าใจในตัวเนื้อหาซึ่งอยู่ในกระบวนการสื่อสารเรื่องบรรษัทภิบาลนี้ได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น จึงต้องวิเคราะห์วาทกรรม

การวิเคราะห์วาทกรรมนี้ นับว่ามีความสำคัญอย่างมากในการสื่อสารมวลชนในสังคมร่วมสมัย ซึ่ง Teun A. van Dijk (1997 : 1) กล่าวว่า การวิเคราะห์วาทกรรมเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษา การสื่อสาร ปฏิบัติการโต้ตอบ สังคมและวัฒนธรรม หมายความว่า การวิเคราะห์วาทกรรม จำเป็นต้องศึกษาการใช้ภาษาในการสื่อสาร (text) ซึ่งภาษานั้น ๆ ล้วนแล้วแต่มีบริบทต่าง ๆ (context) เข้ามาเกี่ยวข้องอยู่เสมอ

นอกจากการวิเคราะห์ภาษาแล้ว การวิเคราะห์วาทกรรมยังต้องศึกษาถึงบริบทของการติดต่อสื่อสาร (The context of communication) ซึ่งประกอบด้วย ใครกำลังติดต่อกับใคร ทำไม และอยู่ในสถานการณ์และสังคมรูปแบบใด ผ่านสื่อประเภทใด และมีความเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมอย่างไร ทั้งนี้ เนื่องจากตัวบท (text) และบริบท (context) มีความสัมพันธ์กัน เพราะตัวเนื้อหาจะเกิดขึ้นได้จำเป็นต้องถูกสร้างขึ้นด้วยบริบทที่ก่อให้เกิดการสร้างเนื้อหา

และเพื่อให้เข้าใจถึงตัวบทได้ชัดเจนมากขึ้น จึงต้องวิเคราะห์ถึงกระบวนการสร้างวาทกรรม (discourse practice) ว่าเกิดขึ้นอย่างไร เช่น การกำหนดนโยบายจากผู้บริหารระดับสูง รวมไปถึงวัตถุประสงค์ การวางกลยุทธ์ และแผนงาน เป็นต้น และมีการถ่ายทอดออกมาในลักษณะใด เพราะเมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป ตัวบทและกระบวนการสร้างวาทกรรมย่อมเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัญหานำวิจัย

การสื่อสารเพื่อสร้างวาทกรรมเกี่ยวกับบรรษัทภิบาลของบริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการสื่อสารเพื่อสร้างวาทกรรมเกี่ยวกับบรรษัทภิบาลของบริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)

ข้อสันนิษฐานในการวิจัย

1. บริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการสื่อสารวาทกรรม บรรษัทภิบาลอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความตระหนักรู้ และความเข้าใจเรื่องบรรษัทภิบาล ให้กับสังคม โดยมีนโยบายจากผู้บริหารระดับสูง การวางกลยุทธ์และแผนงานอย่างเป็นระบบ และใช้งบประมาณจำนวนมาก
2. การบริหารบริษัทด้วยหลักการ “บรรษัทภิบาล” อยู่ในความสนใจของสังคม ด้วยบริบททางสังคมผ่านทางการประชาสัมพันธ์ และการกระตุ้นของภาครัฐ สถาบันทางธุรกิจ เอกชน

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาที่มาของการสื่อสาร ขั้นตอนการผลิต กระบวนการผลิต บริบท และเนื้อหาของ การสื่อสารเพื่อสร้างวาทกรรมเกี่ยวกับบรรษัทภิบาลของบริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ปี 2543- เดือนมีนาคม ปี 2548

เหตุผลที่กำหนดขอบเขตงานวิจัยเช่นนี้ เพื่อให้เห็นถึงขั้นตอนและกระบวนการสร้างวาทกรรมใหม่ในสังคมโดยบริษัทที่มีได้มีสื่อเป็นของตนเอง (Advocate) และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีวัตถุประสงค์ในการสื่อสารเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหลักบรรษัทภิบาล และความตระหนักรู้ในบทบาทของบริษัทผู้ว่าจ้างผลิต จำเป็นต้องใช้เวลาในการเผยแพร่ผ่านพอสมควร โดยเฉพาะหลัก

บรรษัทภิบาลซึ่งเป็นหลักการทางวิชาการ อีกทั้งเพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของบริบททางสังคมที่มี ต่อเนื้อหาในแต่ละช่วงเวลา

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ในการเผยแพร่ว่าทกรรมบรรษัทภิบาลเพื่อสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจ ต้องใช้ สื่อหลายชนิด เพื่อการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้ระยะเวลาที่นานพอสมควร
2. หลักบรรษัทภิบาลนั้น เมื่อบริษัทต่าง ๆ ได้ยึดถือปฏิบัติอย่างจริงจังแล้ว จะทำให้สภาพ เศรษฐกิจของประเทศไทย มีความมั่นคงแข็งแรงและยั่งยืนในระยะยาวต่อไป ดังนั้น หน่วยงานขององค์การภาครัฐ สถาบันภาคธุรกิจ และบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ต้องมีบทบาทในการที่จะเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ ในสาระสำคัญ

นิยามศัพท์

บรรษัทภิบาล หมายถึง หลักการการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีส่วนประกอบสำคัญ 6 ประการ คือ

1. การปฏิบัติต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างยุติธรรม
2. การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้
3. การลดความเสี่ยง
4. มุ่งส่งเสริมหลักการปฏิบัติอันเป็นเลิศในองค์กร
5. ความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ
6. การให้ผลตอบแทนที่ยั่งยืนแก่เจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้น

ธรรมาภิบาล หมายถึง

หลักการใช้อำนาจรัฐอย่างเป็นธรรมในการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การสื่อสาร หมายถึง กระบวนการเผยแพร่สารตามแผน โดยใช้สื่อมวลชน คือ วิทยุโทรทัศน์, วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร รวมทั้งสื่อเฉพาะกิจที่เป็นสิ่งของหรือวัสดุ

ต่าง ๆ ที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้ในการเผยแพร่ เช่น หนังสือคู่มือ แผ่นพับ วิดีทัศน์ แถบบันทึกเสียง แผ่นซีดี รวมไปถึงสื่อสนับสนุนที่เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องให้บุคคลเข้ามาเกี่ยวข้อง

การสร้างวาทกรรมบรรษัทภิบาล หมายถึง ขั้นตอนการผลิต กระบวนการผลิต การวางแผนการสื่อสาร เรื่องบรรษัทภิบาล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงปัจจัย และบริบทที่มีต่อการสื่อสารเพื่อสร้างวาทกรรมเกี่ยวกับบรรษัทภิบาล ของบริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง และจัดทำการเผยแพร่ และการกำหนดกลยุทธ์ในการสื่อสารอื่น ๆ ที่ใกล้เคียง และมีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมายในครั้งต่อไป
2. เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบวาทกรรมเพื่อการสื่อสารของบริษัทที่มีได้ มีสื่อเป็นของตนเอง (Advocate)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย